

Model odpowiedzi i schemat oceniania Wiedza o społeczeństwie Arkusz I

Zasady oceniania:

- za rozwiązanie zadań z arkusza I można uzyskać maksymalnie 100 punktów,
- model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych), uznaje się każdą inną pełną i poprawną merytorycznie odpowiedź, przyznając za nią maksymalną liczbę punktów,
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty,
- za zadania otwarte, oceniane w skali 0 – 1, punkt przyznaje się wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną,
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w kluczu) przedstawił zdający,
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tylko tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), ile jest w poleceniu,
- jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o zupełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

Zadanie		Model odpowiedzi:	Schemat punktowania:	
numer zadania	część zadania		punkty za części zadania	punkty za całe zadanie
1.		B		1
2.	A.	Patriotyzm	1	4
	B.	Nacjonalizm	1	
	C.	Szowinizm	1	
	D.	Kosmopolityzm	1	
3.		A		1
4.	A.	Prawda	1	4
	B.	Prawda	1	
	C.	Fałsz	1	
	D.	Fałsz	1	
5.		Poprawna kolejność: A. ustawa, B. umowa międzynarodowa, C. rozporządzenie, D. akty prawa miejscowego.	0 lub 2 pkt 2 pkt tylko za pełną odpowiedź	2

Zadanie		Model odpowiedzi:	Schemat punktowania:	
numer zadania	część zadania		punkty za części zadania	punkty za całe zadanie
6.	A.	Bogatą Północą nazywa się wysoko rozwinięte i bogate państwa położone na półkuli północnej - za wskazanie, że chodzi o rozwinięte, bogate kraje na półkuli północnej [oraz Australię i Nową Zelandię] [- może też podać konkretne przykłady: Ameryka Północna, Europa Zachodnia, Izrael, Japonia oraz Australię i Nową Zelandię]	1 pkt	4
		- za wyjaśnienie, na czym polega bogactwo tych krajów np. poziom rozwoju ekonomicznego, wysokość PKB	1 pkt	
	B.	Ubogim Południem nazywa się kraje rozwijające się (ubogie) położone na półkuli południowej - za wskazanie, że chodzi o ubogie kraje na półkuli południowej [bez Australii, Nowej Zelandii i RPA] [- może też podać konkretne przykłady: Ameryka Łacińska, ale także Afryka i większa część Azji, bez Australii, Nowej Zelandii i RPA]	1	
		- za wyjaśnienie, na czym polega ubóstwo tych regionów, np. poziom rozwoju gospodarczego	1	
7.		Fakty: B, E	1 pkt	2
		Opinie: A, C, D	1 pkt	
8.		Wybór: A.	1 pkt	2
		Uzasadnienie: ponieważ obywatele Aten osobiście uczestniczyli w podejmowaniu decyzji w sprawach polis przez Zgromadzenie Ludowe.	1 pkt	
9.		Generacja 1 – A, E	1 pkt	3
		Generacja 2 – B, D	1 pkt	
		Generacja 3 – C	1 pkt	
10.		A – 1; B – 5 Za jedną poprawną odpowiedź – 1 pkt.		2

Zadanie		Model odpowiedzi:	Schemat punktowania:	
numer zadania	część zadania		punkty za części zadania	punkty za całe zadanie
11.		Mogą być podane kategorie przyczyn np.: - ekonomiczne - polityczne - kulturowe - religijne lub wymienione w sposób jednostkowy np.: - bezrobocie, - represje polityczne. Przykłady powinny być adekwatne do podanych przyczyn i odwoływać się do aktualnej rzeczywistości.	1 pkt za każdą poprawnie podaną przyczynę wraz z przykładem	2
12.		Partia polityczna – to dobrowolna organizacja dążąca do zdobycia lub utrzymania władzy w państwie w celu realizacji własnego programu politycznego.	1 pkt za ogólne wyjaśnienie (np. organizacja zrzeszająca członków itp.) 1 pkt Za ukazanie celu istnienia partii (np. walka o władzę)	2
13.	A.	Fałsz	1	4
	B.	Fałsz	1	
	C.	Prawda	1	
	D.	Fałsz	1	
14.	A.	Centra miast	1	3
	B.	- na prowadzeniu ochrony i monitoringu wybranych obiektów oraz stref	1	
	C.	Tak, gdyż rodzi przekonanie, że policja prowadzi działanie w kierunku poprawy bezpieczeństwa.	1	
15.		A. funkcja regulacyjna – regulowanie stosunków między obywatelami oraz obywatelami a organami władzy; B. funkcja represyjna – karanie osób, które popełniły czyny zakazane przez prawo; C. funkcja prewencyjna – zapobieganie łamaniu prawa.	1 pkt za prawidłowe wyjaśnienie każdej funkcji	3
16.		Euroentuzjaści: B , D. Euroceptycy: A,C.		1

Zadanie		Model odpowiedzi:	Schemat punktowania:	
numer zadania	część zadania		punkty za części zadania	punkty za całe zadanie
17.		a) Trybunały, b) szczególne [lub administracyjne lub wojskowe] – do uznania odpowiedzi wystarcza wpisanie jednego z elementów, c) Prezydenta [Prezydenta RP], d) nieoznaczony lub nieokreślony e) Rzeczypospolitej Polskiej.	1 pkt za 2 prawidłowe oznaczenia, 2 pkt za 4 prawidłowe oznaczenia, 3 pkt za pełną prawidłową odpowiedź	3
18.		a) prawna, b) moralna, c) religijna.		1
19.		Np.: - rejestracja urodzin, - rejestracja zgonów i ślubów, - przeprowadzanie spisu rolnego, - przeprowadzanie wyborów powszechnych, - przeprowadzanie referendum.	1 pkt za każde prawidłowe wymienienie	4
20.		A – Fryderyk Engels	1 pkt	4
		B – Ludwik Gumplowicz	1 pkt	
		C – Tomasz z Akwinu	1 pkt	
		D – John Locke	1 pkt	
21.	A.	Pojęcie desygnuje oznacza wskazanie (wyznaczenie) kandydata na premiera przez Prezydenta RP.	1 pkt	12.
	B.	Pojęcie wotum zaufania oznacza, że Sejm zgadza się z proponowanym przez rząd programem działania [i składem osobowym rządu], czyli udziela poparcia rządowi [tj. podejmuje odpowiednią uchwałę w tej sprawie].	1 pkt	
	C.	1 etap – Prezydent RP	1 pkt	
		2 etap – Sejm	1 pkt	
		3 etap – Prezydent RP	1 pkt	
	D.	Większość bezwzględna jest wtedy, gdy za danym wnioskiem opowiedziało się więcej niż połowa osób biorących udział w głosowaniu.	1 pkt	
Większość zwykła jest wtedy gdy za danym wnioskiem opowiedziało się więcej osób niż przeciw niemu.		1 pkt		

	E.	- większość bezwzględna wymagana jest na 1. i 2. etapie postępowania	1 pkt [można uznać także wskazanie tylko 1 lub 2 etapu]	
		- większość zwykła wymagana jest na 3. etapie postępowania.	1 pkt	
	F.	- na 2. etapie – 230	1 pkt	
		- na 3. etapie – 230	1 pkt	
	G.	Prezydent rozwiązuje parlament i zarządza wybory.	1 pkt	
22.	A.	- najczęściej występował model „małżeństwa z dziećmi”.	1 pkt	10
		- najrzadziej występował model – „ojcowie z dziećmi”.	1 pkt	
	B.	- liczba małżeństw bezdzietnych zwiększyła się ogółem o 41 tysięcy. lub -zdający może analizować osobno dane odnoszące się do miasta [wzrost o 125 tysięcy] i wsi [spadek o 84 tys.].	1 pkt za tendencję 1 pkt za poparcie wskazanej tendencji odpowiednimi liczbami	
	C	- złe warunki materialne, - bezrobocie, - problemy mieszkaniowe, - kariera zawodowa, - wygodnictwo. Uwaga – należy uznać także i inne odpowiedzi o ile są one logiczne i zgodne z rzeczywistością społeczną.	3 pkt 1 pkt za jeden wymieniony element	
	D.	Np. - zwiększa się liczba rodzin bezdzietnych i niepełnych, - zmniejsza się liczba rodzin pełnych.	2 pkt 1 pkt za uchwycenie jednej tendencji	
	E.	Funkcja socjalizacyjna polega na przygotowaniu dzieci do uczestnictwa w życiu społecznym , do pełnienia ról społecznych.	1 pkt za pełną odpowiedź	
23.	A.	świętokrzyskie, łódzkie, podkarpackie	1 pkt	12
	B.	- złe doświadczenia z okresu II wojny światowej, - brak szerszego kontaktu z obywatelami Niemiec, - informacje o roszczeniach zgłaszanych przez niektóre organizacje niemieckie. Uwaga – należy uznać także i inne odpowiedzi o ile są one logiczne i zgodne z rzeczywistością społeczną.	2 pkt 1 pkt za jeden wymieniony element	
	C.	pomorskie, lubuskie, śląskie	1 pkt	

	D.	- bliskość granicy (w dwóch przypadkach), - bliższe kontakty z obywatelami Niemiec, - istniejąca mniejszość niemiecka, Uwaga – należy uznać także i inne odpowiedzi o ile są one logiczne i zgodne z rzeczywistością społeczną.	2 pkt 1 pkt za jeden wymieniony element		
	E.	- największe obawy wyrażają mieszkańcy woj. opolskiego, - najmniejsze woj. śląskiego, - połowa mieszkańców woj. dolnośląskiego wyraża takie obawy. Uwaga: Uczeń może, lecz nie musi podawać danych z mapy.	3 pkt 1 pkt za prawidłowe określenia jednego województwa		
	F.	- za zajęcie stanowiska	1 pkt	3 pkt	
		- za podanie argumentu i pełne uzasadnienie stanowiska	2 pkt		
24.	A.	- za zajęcie stanowiska w jednej sprawie zredukowania liczby posłów i senatorów	1 pkt	2 pkt	14
		- za zajęcie stanowiska w sprawie zmiany ordynacji wyborczej	1 pkt		
	B.	- za uzasadnienie stanowiska w sprawie zredukowania liczby posłów i senatorów	4 pkt (2 pkt za każdy argument poparty przykładem)	8 pkt	
		- za uzasadnienie stanowiska w sprawie zmiany ordynacji wyborczej	4 pkt (2 pkt za każdy argument poparty przykładem)		
	C.	Stopień perswazyjności wypowiedzi (zwroty retoryczne, siła przekonywania)	1 pkt		
D.	Zgodność wypowiedzi z sytuacją komunikacyjną	2 pkt za podanie daty, adresata, podpisu 1 pkt za podanie dwóch elementów			
E.	Styl i język wypowiedzi oraz estetyka i czytelność	1 pkt			